O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETI

TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETINING 70 YILLIGIGA BAG‘ISHLANGAN «HOZIRGI ZAMON O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI: MUAMMOLAR, TAHLIL VA NATIJALAR» mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari

2024-yil, 10-sentyabr

Termiz-2024

TERMIZ DAVLAT UNIVERSITETINING 70 YILLIGIGA BAG‘ISHLANGAN «HOZIRGI ZAMON O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI: MUAMMOLAR, TAHLIL VA NATIJALAR» MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYANI TASHKIL ETISH VA O‘TKAZISH BO‘YICHA

TASHKILIY QO‘MITA

Toshqulov A.H.	Termiz davlat universiteti rektori, tashkiliy qo‘mita raisi
Shaydullayev A.Sh.	Termiz davlat universiteti ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektor, rais o‘rinbosari
Axmedov H.Y.	Termiz davlat universiteti o‘zbek filologiyasi fakulteti dekani
Amonturdiyev N.R.	Termiz davlat universiteti o‘zbek tilshunosligi kafedrasi mudiri
Maxmaraimova Sh.T.	Termiz davlat universiteti o‘zbek tilshunosligi kafedrasi professori
Umurkulov B.	Termiz davlat universiteti o‘zbek tilshunosligi kafedrasi professori
Turdiqulov Sh.D.	Termiz davlat universiteti o‘zbek tilshunosligi kafedrasi katta o‘qituvchisi

TAHRIR HAY’ATI

Maxmaraimova Sh.T.	filologiya fanlari doktori, professor (mas’ul muharrir)
Turdiqulov Sh.D.	filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori (mas’ul kotib)
Xolova M.A.	filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori
Kurbanazarova N.Sh.	filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori
Ergasheva D.A.	filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori
Bozorov H.X.	filologiya fanlari bo‘yicha falsafa doktori

Ushbu to‘plam Termiz davlat universiteti tomonidan 2021-yil 4-noyabr kuni o‘tkazilgan «Nazariy, amaliy tilshunoslik va til o‘qitish metodikasi» mavzusidagi respublika onlayn ilmiy anjuman materiallaridan tashkil topgan.

To‘plam materiallaridan filolog mutaxassislar, ona tili va adabiyoti o‘qituvchilari hamda magistratura va bakalavriat talabalari foydalanishlari mumkin.

Maqolalarning ilmiy saviyasi, keltirilgan dalillarning haqqoniyligi uchun mualliflarning o‘zlari mas’uldirlar.

Mazkur to‘plam Termiz davlat universiteti Kengashining 30-avgustdagi 1-son qarori bilan tasdiqlangan.

Hozirgi zamon o‘zbek tilshunosligi: muammolar, tahlil va natijalar / Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami. – Termiz: Termiz davlat universiteti NMM, 2024.

© Termiz davlat universitetining 70 yilligiga bag‘ishlangan «Hozirgi zamon o‘zbek tilshunosligi: muammolar, tahlil va natijalar» mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami. Termiz davlat universiteti, 2024.

SAVDOGAR NUTQI LEKSIKASINING DEREVATSION QOLIPLARI

To‘raliyev Baxodir Erali o‘g‘li,
Termiz davlat universiteti tayanch doktoranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada savdo sohasida faol ishlatiladigan leksemalarning yasalish xususiyati tadqiq qilindi. Bugungi kunda faol ishlatiladigan qoliplar misollar va dalillar bilan asoslandi.

Kalit so‘zlar: leksika, qolip, affiks, tub so‘zlar, gibrid so‘zlar.

Savdo sohasi qadim davrlardan yaxshi shakllangan. Bu sohaning o‘ziga xos leksikasi va terminlari bo‘lgan. Jumladan, savdogar nutqidagi leksika tub va yasama leksikaga ajratiladi. Sohada qo‘llaniladigan leksika faqatgina sof turiy so‘zlardan iborat emas. Sohadagi leksikani o‘z va o‘zlashma qatlam leksikasiga guruhlashtiramiz. O‘z qatlam leksikasi ikki guruhga ajraladi: a) turkiy tillarga oid bo‘lgan tub so‘zlar b) qo‘shimcha yordamida yasalgan yasama so‘zlar. Savdoga oid turkiycha tub so‘zlar sifatida *tovar, ulgurji, sotmoq, to‘lamoq, chaqa, tiyin, so‘m, berasi, olasi* va boshqalarni misol keltirish mumkin.

O‘zbek tilida savdogar nutqi leksikasidagi umumturkiy so‘zlar, asosan, quyidagi qoliplarda yasalganligini kuzatamiz:

- *chi* affiksi yordamida: *sotuvchi, noschi, oluvchi, somsachi, sutchi, soliqchi* va boshqalar;

- *iq* affiksi yordamida: *soliq, sotiq* v.b.;

- *lik* affiksi yordamida: *somsachilik, sotuvchilik, olibsotarlik* v.b.;

-*lash* affiksi yordamida*: silkilashmoq, tortqilashmoq* v. b.;

-lash affiksi bilan amalga oshirilgan derevatsiyada keltirilgan misollar bir qarashda savdo sohasiga oid emasdek. Biroq milliy-madaniy qadryat sifatida bizning savdolashuv jarayonimizda narx uchun kelishuv amalga oshiriladi. Shu vaziyatda sotuvchi va oluvchi o‘zaro silkilashadilar. Bunday holat, odatda, mol (katta va kichik) savdosida sodir bo‘ladi.

Sotiq yasalmasi qadimiy leksemadir. Bu leksemani “Devoni lug‘otit-turk” da ham ucharaydi va o‘sha davrda ham hozirgi mazmunni ifodalagan. Asarda **سَتغْ** satïg‘ – [5:295] ko‘rinishida berilgan. Asarda ham bugungi kundagi savdo leksemasi bilan bir xil mazmun ifodalagan. Bundan tashqari u savdo leksemasi bilan birgalikda savdo-sotiq juft so‘zi tarkibida ham faol ishlatiladi.

O‘zbek tili leksik qatlamida o‘zlashgan so‘zlarning o‘rni ham sezilarli darajada. O‘zlashgan so‘zlardan qo‘shimcha qo‘shish orqali so‘z yasash sermahsul usuldir. Hech bir tilning ichki imkoni barcha soha leksikasi nominatsiyasi uchun yetarli emas. Qolaversa, iqtisodiy va texnologik sohaning kuchli rivojlanishi natijasida ham leksemalar o‘zlashadi va ularga milliy tildagi affikslar qo‘shib yangi leksika yasash mumkin. O‘zbek tilida savdogar nutqi leksikasida boshqa tillardan o‘zlashgan so‘zga o‘zbekcha qo‘shimcha qo‘shib so‘z hosil qilishning quyidagicha modellari mavjud:

I. o‘zbek tilida iste’molda bo‘lgan fors-tojikcha so‘z + o‘zbekcha so‘z yasovchi affiks: a) *bozorbop, bozorlik, bozorlamoq;*

b) narxlamoq;

c) pulsiz, pulli, pulsizlik;

d) savdogarlik, savdolashmoq;

e) xaridchi; chekchi;

f) arzonlashmoq, arzonsinmoq, arzonsiramoq, arzonchilik va boshqalar;

II. O‘zbek tilida faol bo‘lgan arabcha so‘z + o‘zbekcha yasovchi affiks:

a) *foydali, foydasiz;*

b) *zararli, zararsiz,*

c) *qimmatlashmoq, qimmatsiramoq, qimmatsinmoq, qimmatchilik, qimmatlamoq, qimmatsizlanmoq;*

d) *hisobchi, tijoratchi, hisoblamoq* va boshqalar.

Yuqorida keltirilgan qoliplar eng faol qoliplar hisoblanadi. Biz hozirgi kunda ishlatilmaydigan, nutqda faol bo‘lmagan va kamunum qoliplarga to‘xtalmadik.

Fors-tojikcha yasovchi affikslar o‘zbek tiliga o‘zlashgan arabcha va turkiycha so‘zlarga qo‘shilib yangi so‘z yasaydi:

III. turkiycha so‘z + fors-tojikcha yasovchi qo‘shimcha: *oshpaz, pistafurush, nonfurush* va hakozolar.

IV. o‘zbek tiliga o‘zlashgan arabcha so‘z + fors-tojikcha yasovchi affiks: *bezarar, qimmatfurush, qarzdor, hisobdon* va boshalar.

Savdogar nutqida o‘z va o‘zlashgan qatlam leksemalarining ishlatilishi juda faol. Hatto ayrim so‘zlarni jamiyat vakillari o‘zining ona tilisidagi so‘z deb qabul qilgan. Biroq etimologik tahlil qilinganda o‘zlashma qatlam aniq

ajraladi. Bu sohada o‘z va o‘zlashma qatlam yonma-yon ishlatilganidan gibrid so‘zlar ham hosil bo‘lgan:

Fors-tojikcha so‘z + o‘zbekcha so‘z: *arzon-garov,arzon bermoq, arzon so‘ramoq, arzonqo‘l, pulparast, savdo-sotiq, xarid qilmoq, xaridorbop, bozorboshi, bozor-o‘char, baho bermoq* va boshqalar*;*

Arabcha so‘z + o‘zbekcha so‘z: *qarz bo‘lmoq, zarar ko‘rmoq qarz-qurz, jazman bo‘lmoq, foyda qilmoq, tijorat qilmoq, xarj qilmoq, xarajat qilmoq, dallolboshi* va boshqalar;

Ruscha-baynalminal so‘z + o‘zbekcha so‘z*: pochin qilmoq*; *zakaz qilmoq, dostavka qilmoq* va hakozolar;

Arabcha so‘z + fors-tojikcha so‘z: *foydaxo‘r, qimmatbaho, qimmatfurush, qiymatshunos va boshqalar.*

Ma’lumki, leksik zaxira ichki va tashqi imkoniyat yordamida boyib boradi. Savdo sohasidagi leksemalarda sof turkiy so‘zlar va yasovchilar mavjud. Ammo bu sohadagi so‘zlarning katta foizi boshqa tillardan olingan leksikaka affiks qo‘shib hosil qilingan. Bugungi kunda yangi leksika yasaydigan affiks yo‘qligini ham unutmaslik kerak. Bunday holatda, albbata, boshqa tillardan olingan leksika orqali yangi so‘zlar yasaladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Абдиев М. Соҳавий лексиканинг систем таҳлили (Самарқанд вилояти касб-ҳунарлари материаллари асосида): Филол. фан. доктори.дисс. –Тошкент, 2004. – 262 б.
2. Бегматов Э. Ҳозирги ўзбек адабий тилининг лексик қатламлари. – Тошкент: Фан, 1985. –131 б.
3. Искандарова Ш. Ўзбек нутқи одатининг мулоқот шакллари: Филол. фан. номз. ...дис.автореф. – Самарқанд, 1993. – 32 б.
4. Имшинецкая И.А. Речевой стиль коммерческой рекламы в его жанровых разновидностях. Диссертации на соискание ученой степени кандидата филологических наук. – Пермь, 2007. – 45 с.
5. Koshg‘ariy M. Devoni lug‘otit-turk. I tom. Boltaboyev H. tahriri ostida. –Toshkent: O‘zbekiston, 2022. – 610 b.

MUNDARIJA

Termiz davlat universiteti rektori Abduqodir TOSHQULOV tabrik so‘zi		**3**
I SHO‘BA. ZAMONAVIY O‘ZBEK TILSHUNOSLIGI: NAZARIYA VA AMALIYOT MUSHTARAKLIGI		
МАМАТОВ Абдуғофур	Фразеологик бирлик тушунчаси талқини ва тадқиқи	**5**
UMURQULOV Bekpo‘lat	Badiiy matnning muhim xususiyatlari	**15**
ABDIYEV Murodqosim	«Davlat tili haqida»gi va u bilan bog‘liq qonunlar ijrosi masalalari xususida	**19**
МЕНГЛИЕВ Бахтиёр	Ўзбек лингвистик саноати истиқболлари	**28**
JO‘RAYEVA Bibish, TO‘XTAYEVA Dilafruz	Baho va darajalanish munosabati	**38**
SOBIROV Abdulhay DJURABAYEVA Zamira	Ona tilimiz tevaragida birlashish, jipslashish – davr talabi	**48**
SHUKUROV Otabek	Globallashuv sharoitida milliy til masalalari	**55**
SHOKIROVA Xavasxon	Stoiklar va ularning lisoniy falsafasi	**61**
Do‘smatov Xikmatullo Komilova Shaxrizoda	So‘z o‘yinlarining uslubiy-pragmatik xususiyatlari (askiya san’ati misolida)	**66**
ШУКУРОВ Ахат	Ўзбек шеърий достонларида ўзлашма қатлам	**71**
XOJALIYEV Ismoil	Axborot uzatishda kommunikativ imkoniyatning o‘rni	**75**
UMURQULOV Zafar	Zidlovchi qiyos	**78**
BERDIYEVA Habiba	O‘zbek tilida tovush o‘zgarishlarini vujudga keltiruvchi omillar	**81**
RIXSIYEVA Kamola	Maqollar tarkibida qatnashgan qa= asosli leksemalarning semantik xususiyatlari	**84**

TURDIMURODOV Sirojiddin	So‘z birikmasi shaklidagi evfemik birliklarning o‘ziga xos xususiyatlari	**86**
KARIMJONOVA Shahlo	O‘zbek tilida kauzativ fe’llarning yasalishi	**92**
BOTIROVA Maxliyo	O‘zbek tili reklamalarida olmoshlar stilistikasi	**96**
NOMOZOVA Rustamovna	Takror so‘zlarning badiiy nasrdagi ahamiyati	**99**
CHORIYEVA Charos	Diniy leksikaning semantik ko‘lamini tasnif qilishga doir qarashlar (duo leksemasi misolida)	**102**
G‘ANIYEVA Lobar	Davlat boshqaruvi terminlaridagi partonimik munosabat	**105**
O‘RINOVA Zarifa	Badiiy matnni shakllantirishda aforizmlarning intertekstual birlik sifatidagi ahamiyati	**109**
XAMRAYEV Fozilbek	Xorijiy so‘zlarni milliylashtirishda o‘zbek tilining so‘z yasash modellaridan foydalanish	**113**
ISMONOVA Yorqinoy	*«Jaziramadagi odamlar»* romanida muallifning badiiy til mahorati	**117**
UMAROVA Sh.	Kashtachilik terminlarining butun-bo‘lak munosabatlari	**122**
ATAMURODOVA Gulnora	Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarini adabiy talaffuzga o‘rgatishning ilmiy-metodik asoslari	**125**
YUNUSOVA Madina	Omon Muxtorning «Tepalikdagi xaroba» romanida ramz, tasavvufiy leksema va g‘oyalar uyg‘unligi	**129**
MAXMUDJONOVA Muborak	*Nafs* va *havo* tushunchalarining etimologiyasi va evolyutsiyasi	**132**
G‘AYBULLOYEVA Umida	Sharof Rashidovning “Kashmir qo‘shig‘i” qissasida epitetning badiiy imkoniyatlari	**135**

II SHO‘BA. O‘ZBEK DIALEKTOLOGIYASINING DOLZARB MUAMMOLARI

ASHIRBOYEV Samixon	«O‘zbek dialektologiyasi» fani ta’limi	

	mazmuni uyg‘unligi	**139**
IBRAGIMOV Yuldash	Qoraqalpog‘iston o‘zbek shevalarining lingvoareal xaritasini tuzish masalalari	**146**
FAYZIYEVA Xadicha	Surxondaryo o‘zbek shevalarida o‘zlashgan so‘zlar	**149**
DARVISHOV Ibrohim	Dialektal birliklar va adabiy til	**155**
USMONOV Musurmon	Mingbuloq qipchoq shevalari areali lisoniy xususiyatlari	**159**
TILLABAYEVA Zilola	Kattaqo‘rg‘on tumani o‘zbek shevalariga xos xususiyatlar (Samarqand viloyati materiallari asosida)	**165**
SAIDOVA Sayyora	Sharqiy Surxondaryo dialektal leksikasiga oid uy-ro‘zg‘or buyumlari nomlari semantikasi	**168**
MAMATISMOILOVA Xanifa	Namangan viloyati qipchoq shevalari leksikasidagi sinonimlar	**171**
NASIROVA Kamola	Sheva leksikasining leksik-semantik guruhlarining alla matnlarida aks etish darajasi	**177**
DARVISHALIYEVA Mahliyo	Janubi-G‘Arbiy Namangan viloyati arealidagi qarluq lahjasi va aralash shevalar (Mingbuloq tumani sheva areali misolida)	**182**
JO‘RAYEVA Mehriniso	Badiiy matnda dialektal leksikaning qo‘llanilishi (Tog‘ay Murodning «Otamdan qolgan dalalar» asari misolida)	**190**

III SHO‘BA. O‘ZBEK ANTROPOSENTRIK TILSHUNOSLIGI: TALQIN VA TAHLIL

МАМАТОВ Абди	Инсон, тил ва маданият триадаси ёки маданият инсонга нима беради?	**194**
HAKIMOV Muhammadxon, ISMOILOVA Dilrabo, KOMILOVA Dilnoza	Ilmiy paradigma transformatsiyasi hamda konseptual asos	**198**

PARDAYEV Azamat, MAHMADIYEV Shavkatjon	Matnning pragmatik ta’sirchanligini oshirishga xizmat qiluvchi vositalar xususida	**204**
BEGMATOVA Ra’no	Madaniyatlararo muloqotda kooperatsiyani ta’minlashda suhbatdoshning mavqeyini ko‘tarish taktikasi	**210**
KARIMOVA Feruzaxon	Muloqotdagi nutqiy «o‘yinlar» haqida	**210**
AMONTURDIYEVA Shoira	O‘zbek lingvomadaniyatida diniy nutqning o‘rni	**219**
BOZOROV Hamid	O‘zbek xalq ertaklarida oziq-ovqat komponentli frazeologizmlarning mental xususiyatlari	**222**
JO‘RAYEV Nabi	Badiiy matn va uning lingvokulturologik tahlili	**226**
ERGASHEVA Dilrabo	Badiiy matnning psixolingvistik talqini	**231**
XOLNAZAROV Umid	Tog‘ay Murod badiiy nutqida «inson→borliq» munosabatining semantik tasnifi	**237**
ODILOVA Dilobar	“Devonu lug‘otit-turk” asarida tabiat hodisalari va unsurlari asosidagi o‘xshatishlarning kognitiv-semantik tahlili	**242**
SHAYMARDANOVA Aziza	Lakunarlik va realiya	**246**
KADIROVA Zaynura, HAYITOVA Aziza	Maxtumqulining she’riyatida qo‘llanilgan pretsedent birliklar tahlili	**250**
ABRUYEVA Zaxro	Erkaklarga nisbatan qo‘llanuvchi murojaat shakllarining kognitiv xususiyatlari	**253**
TURDIQULOV Sherzod OMONDAVLATOVA Latofat	Onlayn kommunikatsiya jarayonining o‘zbek tili me’yorlariga ta’siri. o‘zbek tilida eng so‘ngi neologizmlar va faol so‘zlar tahlili	**257**
NURDINBAYEVA Nargizaxon	O‘zbek lingvomadaniyatida “farzand” konseptining leksik xususiyatlari	**260**
KURBONMURATOV Abror	Ekstremistik matnda muallif belgilari	**265**
ISMOILOVA D.M.	Lingvogenderologiya va ijtimoiylashuv	**270**

PULATOVA Umriniso	Til ta’limi va pragmalingvistika	**274**
ORIPOVA Kamolaxon	Antonimlar ishtirokidagi paremiyalarning lingvokulturologik xususiyatlari	**279**
NURMATOVA Sadbarxon	Antropotsentrik tilshunoslik va uning tadqiqi	**283**
RAXIMOVA Feruzaxon	Nutqiy aktning strukturaviy tuzilishi	**288**
SALIMOVA Dildora	Kattalar va bolalar tomonidan ona tilida til o‘zlashtirishning psixolingvistik tadqiqi	**291**
YORMATOVA Gavharoy	Tilshunoslikda tolerantlik konseptining diskurs tahlili	**296**
RAXMONOVA Marjona	Badiiy matnlarda ichki nutqning qahramon muloqotidagi o‘rni	**300**
TOSHPO‘LATOVA Mahbuba	Matnda ayol shaxsining pragmatik belgilari	**306**

IV SHO‘BA. O‘ZBEK LUG‘ATSHUNOSLIGINING ISTIQBOLDAGI MUAMMOLARI

XUDOYBERGANOVA Durdona	Metaforalarning antropotsentrik lug‘atini tuzish tamoyillari xususida	**310**
AMONTURDIYEV Nurali	Etnografik izohli lug`at uchun leksikografik birlik tanlash muammosi	**315**
RASULOVA Nilufar	Perspektif olarak özbek sözlüğünün sorunları	**320**
O‘RAZOVA Iqbol	Frazemalar diaxron lug‘atini tuzishning ahamiyati	**324**
IBROXIMOVA Mohinurxon	O‘zbek lug‘atshunosligi: globalizatsiya sharoitidagi muammolar va yangi imkoniyatlar	**328**
TEMIROVA Kamola	«Alisher Navoiy asarlari izohli lug‘ati» da gastronomik leksikaning ifodalanishi	**331**
ARALOVA Lobar	O‘zbek tilshunosligida «Devonu lug‘otit turk» asarining o‘rganilishi	**338**

V SHO‘BA. ONOMASTIKA VA ONOMASIOLOGIYA MASALALARI

KILICHEV Bayramali, SHAROPOVA Farangiz	Quyi Zarafshonning mushtarak toponimlari	**342**
YOQUBOV Sharif	Darband va Oqqo‘tal toponimlari tahlili	**346**
IBRAGIMOVA Zamira	Xo‘jayli tumani etnotoponimlarining lingvistik tahlillari	**351**
KULTAYEVA Fazilat	Ergonimlarni o‘rganish tamoyillari xususida	**355**
KENJAYEV Zohirjon	Boysun tumani oronimlarida etnooronimlarning ma’noviy xususiyatlari	**359**
BAYMATOVA Barchinoy	Qarshi shahri yemakxona nomlarining semantik xususiyatlari	**363**
ABDUVALIYEVA Kamola	“Shajarayi turk” asaridagi ba’zi etnonimlarning hozirgi o‘zbek etnotoponimlariga munosabati	**367**
MIRZAYEVA Moxichexra	Denov tumanidagi ayrim etnotoponimlar	**372**
MUHSINJONOVA Shirinoy	“Devonu lug‘otit-turk” asarida poliz ekinlari nomlari	**376**
DAVRONOVA Zarnigor	Cho‘lpon she’riyatidagi antroponimlarning kognitiv-semantik tahlili	**379**
NABIYEVA Rushana	O‘zbek tili oziq-ovqat mahsulotlari nomlarida jins-tur munosabati	**384**
URAZIMBETOVA Nilufar	Nukus tumanidagi toponimlar va oykonimlar tasnifi	**387**
KAMOLOV Azizbek	Janubiy qoraqalpog‘iston gidronimlarining hosil bo‘lishidagi o‘ziga xosliklar va ularda transpozitsiya	**390**

VI SHO‘BA. QIYOSIY-CHOG‘ISHTIRMA TILSHUNOSLIKNING NAZARIY VA AMALIY MASALALARI

ELTAZAROV Jo‘liboy	Gramer kategorilerin türkçenin dilsel doğasına göre yorumlanması üzerine	**396**

VALAPPIL Sajid, ABDURAKHMONOVA Nilufar	Code switching (cs) – social, ekonomic, and demografic factors drive the emergence of‘uzbglish’ (mixture of uzbek and english)	**406**
РАСУЛОВА Нилуфар	Мамнӯъиятҳо ва эфемизмҳо ва истифодаи онҳо дар лаҳҷаҳо	**415**
KAZIMBETOVA Ziyuar	Pedagogika tarawinda refleksiv konlikpelerdi payda etiw barisi	**419**
RO‘ZIYEV Elbek	Ba’zi turkiy siyosiy matnlarning sintaktik xususiyatlari	**423**
САЙФУЛЛАЕВ Бауыржан	Тілдер контактының әлеуметтік қажеттілігі және пәнде үйренілуі (өзбек және қазақ тілдері мысалында)	**427**
SHINNAZAROVA Saodat	Qaraqalpaq tilinde «awíz» komponentli somatikalíq frazeologizmlerdiń semantikalíq bildiriliwi	**433**
FURKATOVA Maxliyo	Fe’llardagi bo‘lishli va bo‘lishsizlik kategoriyasi funksional-semantik xususiyatlarining qiyosiy tadqiqi	**436**
XALMURATOVA Dilbar	Dialektke tán somatikaliq birliklerdiń kórkem shiǵarmalarda qollaniliwi	**439**
ZOKIROVA Hulkar	Terminlarlarning ingliz tilidan o‘zbek tiliga tarjima usullari	**443**
	VII SHO‘BA. KORPUS LINGVISTIKASI: NAZARIYA VA AMALIYOT	
ABJALOVA Manzura	Alisher Navoiy mualliflik korpusida arxaik so‘zlarning semantik tavsifi masalasi	**447**
XOLOVA Muyassar	Dialektal areal bazaning ichki texnologik tuzilmasi	**454**
LATIPOVA Gulasal	Tarjima lug‘atlar uchun korpus o‘rganish obyekti sifatida	**463**
BABAJANOVA Lobar	Turkiy tillar uchun yaratilgan tezauruslar tavsifi	**467**
ALIMBEKOVA Mavjuda	Abdurauf Fitrat asarlari korpusini teglash xususida	**470**

XOLDOROVA Shohista	Internet muloqotida emoji tili	**473**
OMONDAVLATOVA Latofat	Zamonaviy tilshunoslikda o‘zbek tili leksikasidagi ismlarni raqamlashning lingvokulturologik-tarixiy jihatlari	**479**
AKRAMOVA Shohista	Nusratullo jumaxo‘ja mualliflik korpusini yaratishning xronologik-lingvistik asoslari	**483**
QODIROVA Mukaddas	Biznes diskursining lingvistik tahlili	**486**
XUDOYBERDIYEVA Oyjamol	Tilshunoslikda terminologiya va determinologiya masalasi	**489**
QODIROVA Munisa	Tilshunoslikda san’atga oid terminologiyaning milliy-madaniy komponentini o‘rganish	**492**
QODIROVA Zebo	Tabiiy tillar jarayoni uchun ontologiyaga oid instrumentariylar tavsifi	**496**
QOBILOV Mirziyo	Teonimik antroponimlar tadqiqi	**501**
TO‘RALIYEV Baxodir	Savdogar nutqi leksikasining derevatsion qoliplari	**505**

Termiz davlat universiteti
Termiz davlat universitetining 70 yilligiga bag‘ishlangan
«Hozirgi zamon o‘zbek tilshunosligi: muammolar, tahlil va natijalar»
mavzusidagi Respublika ilmiy-amaliy konferensiya
materiallari

2024-yil, 10-sentyabr